

Катерина ВІДІМСЬКА,

orcid.org/0000-0003-3778-6302

*старший викладач кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(Одеса, Україна) vidimskaya@onu.edu.ua*

Ганна ШАГЛІ,

orcid.org/0000-0003-4377-9029

*старший викладач кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(Одеса, Україна) shagli@onu.edu.ua*

ВИКЛАДАННЯ ТУРЕЦЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

У статті розглядається актуальна проблематика впровадження змішаної та дистанційної форми навчання у викладанні турецької мови у закладах вищої освіти України. В умовах стрімких змін у сфері освіти, що зумовлені як глобальними викликами такими, як воєнні дії, так і розвитком інформаційно – комунікативних технологій, особливої ваги набуває пошук ефективних методик організації навчального процесу. Змішане навчання, яку поєднує традиційні аудиторні заняття з дистанційними технологіями, забезпечує гнучкість, доступність та індивідуалізацією освітнього процесу, що є надзвичайно важливим для сучасних здобувачів освіти. У статті аналізуються сучасні педагогічні концепції, що лежать в основі організації змішаного та дистанційного навчання, розкриваються їхні переваги та особливості впровадження у викладанні турецької мови. Звертається увага на необхідність інтеграції цифрових інструментів, формування цифрової компетентності викладачів та здобувачів, а також на важливість системного підходу до планування та моніторингу якості освіти. Окремо розглядаються питання персоналізації навчання, використання ігрових методик, ситуативного навчання, а також організації інтерактивної взаємодії між учасниками освітнього процесу як в аудиторії, так і у віртуальному середовищі.

Метою статті є визначення ефективних методичних підходів до викладання турецької мови у змішаному та дистанційному форматах, а також узагальнення практичного досвіду впровадження інноваційних освітніх технологій. У результаті аналізу наукових джерел та власного педагогічного досвіду авторів зроблено висновок, що змішане та дистанційне навчання відкриває нові можливості для розвитку ініциомовної комунікативної компетентності, сприяє підвищенню мотивації здобувачів, а також дозволяє адаптувати навчальний процес до індивідуальних потреб і можливостей здобувачів вищої освіти. Особливий акцент зроблено на важливості поєднання традиційних та інноваційних методів, використання інтерактивних платформ для оцінювання знань, а також на ролі викладача як фасилітатора освітнього процесу.

Ключові слова: *змішане навчання, дистанційне навчання, турецька мова, педагогіка, педагогічні концепції.*

Kateryna VIDIMSKA,

orcid.org/0000-0003-3778-6302

*Senior Lecturer at the Department of Social Communications and Regional Studies
I. Mechnikov Odesa National University
(Odesa, Ukraine) vidimskaya@onu.edu.ua*

Anna SHAGLI,

orcid.org/0000-0003-4377-9029

*Senior Lecturer at the Department of Social Communications and Regional Studies
I. Mechnikov Odesa National University
(Odesa, Ukraine) shagli@onu.edu.ua*

TEACHING TURKISH LANGUAGE IN BLENDED AND DISTANCE LEARNING FORMATS: THEORY AND PRACTICE

The article addresses the current issues related to the implementation of blended and distance learning formats in teaching the Turkish language at higher education institutions in Ukraine. In the context of rapid changes in the educational sphere, caused both by global challenges such as military actions and by the development of information

and communication technologies, the search for effective methodologies for organizing the educational process becomes particularly significant. Blended learning, which combines traditional classroom activities with distance technologies, ensures flexibility, accessibility, and individualization of the educational process, which is extremely important for modern students. The article analyzes contemporary pedagogical concepts underlying the organization of blended and distance learning, reveals their advantages and specific features in the context of teaching Turkish. Attention is paid to the necessity of integrating digital tools, developing the digital competence of teachers and students, as well as the importance of a systematic approach to planning and monitoring the quality of education. The article also considers issues of personalized learning, the use of gamification methods, situational learning, and the organization of interactive interaction among participants in the educational process, both in the classroom and in virtual environments.

The aim of the article is to identify effective methodological approaches to teaching Turkish in blended and distance formats, as well as to summarize practical experience in implementing innovative educational technologies. Based on the analysis of scientific sources and the authors' own pedagogical experience, the article concludes that blended and distance learning open new opportunities for the development of foreign language communicative competence, contribute to increasing students' motivation, and allow the educational process to be adapted to the individual needs and abilities of higher education students. Special emphasis is placed on the importance of combining traditional and innovative methods, using interactive platforms for knowledge assessment, and the role of the teacher as a facilitator of the educational process.

Key words: *blended learning, distance learning, Turkish language, pedagogy, pedagogical concepts.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку освіти, що характеризуються стрімким впровадженням інформаційно – комунікаційних технологій та змінами у соціально – політичному середовищі, особливої актуальності набувають інноваційні форми організації навчального процесу. Змішане навчання, яке поєднує традиційні аудиторні заняття з дистанційними технологіями, стає одним із провідних підходів у викладанні іноземних мов, зокрема турецької мови. Такі формати навчання, як змішана та дистанційна, дозволяє забезпечити гнучкість, доступність та індивідуалізацію освітнього процесу, що є надзвичайно важливим у контексті сучасних викликів, таких як воєнні дії, а до цього пандемія COVID-19. Відтак, актуальним є пошук ефективних методик і стратегій впровадження цих форматів для підвищення якості викладання та адаптації навчання до потреб здобувачів вищої освіти.

Аналіз досліджень. Питання про змішану та дистанційну форми навчання ґрунтовно розглядалися у наукових працях вітчизняних таких авторів: А. Мельник, С. Баценко, Н. Рашевська, Г. Чепурних, Д. Медведовська, Т. Турчина, О. Самойленко, В. Кухаренко, Т. Ярошенко, В. Стрельников, І. Брітченко, Н. Волкова, Г. Шаглі та К. Відімська. У роботах зазначених дослідників висвітлено різні аспекти організації змішаного та дистанційного навчання, роль цифрових технологій, особистісно-орієнтований підхід, а також використання ігрових методик у процесі викладання турецької мови.

Мета статті – є комплексне дослідження та обґрунтування ефективних методичних підходів до викладання турецької мови у змішаному та дистанційному форматах у закладах вищої освіти України. У фокусі аналізу – виявлення сучасних педагогічних концепцій, які забезпечують гнучкість, доступність та індивідуалізацію навчаль-

ного процесу в умовах цифрової трансформації освіти та соціально-політичних викликів, зокрема воєнного стану. Стаття спрямована на узагальнення теоретичних напрацювань і практичного досвіду впровадження інноваційних освітніх технологій, інтерактивних платформ, ігрових та ситуативних методик у процесі навчання турецької мови. Особлива увага приділяється інтеграції цифрових інструментів, розвитку цифрової компетентності викладачів і студентів, а також формуванню особистісно-орієнтованого підходу до навчання. Авторки ставлять за мету не лише окреслити переваги та особливості змішаного й дистанційного навчання, а й визначити оптимальні стратегії організації освітнього процесу, які сприятимуть підвищенню мотивації, розвитку іншомовної комунікативної компетентності та адаптації навчання до індивідуальних потреб здобувачів вищої освіти. Таким чином, стаття має на меті надати науково обґрунтовані рекомендації для викладачів, методистів і освітніх менеджерів щодо підвищення якості викладання турецької мови в сучасних умовах, а також сприяти подальшому розвитку інноваційної освітньої екосистеми у вітчизняних університетах.

Виклад основного матеріалу. Викладання турецької мови у змішаному та дистанційному форматах базується на сучасних педагогічних концепціях, які враховують особливості цифрової епохи та потреби здобувачів вищої освіти у гнучкому і персоналізованому навчанні.

Змішана форма навчання чи *blended learning* – це освітня технологія, яка поєднує традиційні аудиторні методи навчання з інноваційними підходами електронного, дистанційного та мобільного навчання з метою гармонійного інтегрування теоретичного та практичного компонентів освітнього процесу (Мельник, 2018).

На сайті Міністерства освіти і науки України представлено комплексні рекомендації, спрямовані на ефективне впровадження змішаного навчання у закладах фахової та вищої освіти. Документ акцентує увагу на поєднанні традиційних аудиторних форм навчання з дистанційними технологіями, що дозволяє забезпечити гнучкість освітнього процесу, підвищити доступність освіти та адаптувати навчання до сучасних викликів, зокрема в умовах воєнного стану. В рекомендаціях підкреслюється важливість інтеграції цифрових інструментів, формування цифрової компетентності викладачів і здобувачів, а також необхідність системного підходу до організації змішаного навчання, що включає чітке планування, методичне забезпечення та моніторинг якості освіти (Рекомендації, 2023). Такий підхід сприяє не лише підвищенню ефективності освітнього процесу, а й розвитку інноваційної освітньої екосистеми, що відповідає європейським стандартам і формує конкурентну спроможність фахівців.

У наукових дослідженнях можна зустріти термін «змішане навчання» у різних термінологічних назвах. Зустрічаються такі різновиди, як комбіноване навчання, перевернутий клас, інтегроване навчання, включене навчання, відкрите навчання. У 2006 році вперше на міжнародному рівні було узагальнено поняття змішаного навчання як поєднання традиційного (очного) навчання з освітнім процесом, що використовує комп'ютерні технології. У 2011 році було встановлено, що змішаним вважається навчання, у якому від 30% до 80% навчальної діяльності підтримується за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

С. Баценко та Н. Рашевська у своїй статті визначають змішану форму навчання як комплексний підхід, що поєднує традиційне викладання з онлайн інструментами, створюючи умови для персоналізованого, гнучкого й більш ефективного навчання, яке враховує індивідуальні потреби здобувачів освіти, сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку навичок самостійності. Автори зазначають, що дистанційне, електронне та мобільне навчання не слід розглядати окремо від змішаного, оскільки вони є його складовими. Водночас дистанційне навчання не варто отожднювати зі змішаним, оскільки ці моделі відрізняються за організаційними формами і рівнем використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) (Баценко, Решавська, 2024).

На думку А. Мельник змішана форма навчання – це поєднання традиційних (очного формату) занять з використанням дистанційних або онлайн елементів, що дозволяє інтегрувати

аудиторну та поза аудиторну роботу з активним залученням ІКТ. Авторка зазначає, що такий підхід не обмежується простим чергуванням офлайн та онлайн форм навчання, а передбачає органічне поєднання методів і форм роботи, спрямованих на підвищення ефективності освітнього процесу та врахування індивідуальних потреб здобувачів освіти (Мельник, 2018).

У статті Г. Чепурних, Д. Медведовської та Т. Турчини змішана форма навчання розглядається не просто як технічне нововведення, а як ключова складова навчання, що істотно змінює освітній процес. Автори теж наголошують, що ефективність змішаного підходу залежить від поєднання аудиторних занять з цифровими компонентами, що забезпечує доступність матеріалів та залученість здобувачів. Особлива увага приділяється ролі викладача, який виступає не лише джерелом знань, а й фасилітатором, що організує взаємодію між учасниками освітнього процесу (Чепурних, Медведовська та Турчина, 2019).

Важливим є розгляд дистанційної форми навчання, яка, на відміну від змішаної, повністю базується на використанні ІКТ і передбачає організацію навчального процесу без безпосередньої присутності учасників освітнього процесу в аудиторії.

«Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні», прийнята 20 грудня 2000 р МОН України, окреслює, що дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання. Це індивідуальний процес набуття особою певного обсягу знань, умінь та навичок, а також інших компетентностей, що є результатом взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу (суб'єктів і об'єктів навчання) у спеціально організованому освітньому середовищі. Така взаємодія здійснюється за допомогою сучасних ІКТ та передбачає реалізацію всіх компонентів навчального процесу – цілей, змісту, методів, форм і засобів навчання, контролю та оцінювання результатів. За цією постановою МОНУ дистанційне навчання охоплює як синхронні, так і асинхронні форми взаємодії, дозволяючи забезпечити доступність освіти незалежно від територіального розташування, стану здоров'я або соціальних обставин здобувачів освіти. При цьому обов'язковою умовою є дотримання державних стандартів освіти та забезпечення незалежного рівня якості навчального процесу (Концепція розвитку, 2020: 3).

Подаймо декілька наукових визначень дистанційного навчання. О. Самойленко трактує дистанційну освіту як універсальну форму навчання, що

базується на застосуванні традиційних і новітніх інформаційних технологій, які створюють умови для вільного вибору освітніх дисциплін та діалогового обміну між учасниками освітнього процесу незалежно від їх просторового та часового розташування (Самойленко, 2011).

В. Кухаренко розглядає дистанційну освіту як різновид освітньої системи, у якій переважно використовуються дистанційні технології для організації навчання, що дає змогу здобувачам освіти самостійно планувати свій навчальний процес (Кухаренко, 2002).

У своїй роботі Т. Ярошенко з одних із визначень дистанційної форми навчання дає таке – це «нова організація освітнього процесу, основою якої є принцип самостійного навчання здобувача, коли слухачі в більшості віддалені від викладача в просторі й часі, проте мають можливість у будь-який момент підтримувати діалог за допомогою засобів телекомунікації» (Ярошенко, 2019).

Таким чином, змішана форма навчання – це освітня модель, яка інтегрує традиційне очне навчання з використанням онлайн-інструментів та самостійною роботою здобувачів з електронними ресурсами. Воно передбачає поєднання безпосередньої взаємодії учнів і викладача в аудиторії з дистанційними формами навчання, що забезпечує гнучкість у виборі часу, місця і темпу засвоєння матеріалу. Змішане навчання може включати різні варіанти поєднання: офлайн– та онлайн-заняття, роботу з електронними курсами, групову та індивідуальну діяльність, а також інтеграцію традиційних підручників із цифровими матеріалами.

Дистанційна форма навчання – це організований освітній процес, у якому здобувач освіти самостійно опрацьовує навчальні матеріали, перебуваючи у просторі та часі, віддаленому від викладача, із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. Ця форма навчання відкриває доступ до освіти широкому колу осіб, які мають обмеження для очного навчання.

Враховуючи вищезазначені елементи здійснення дистанційної та змішаної форм навчання турецька мова гармонійно впроваджується у навчальний процес за допомогою різних методів та технологій.

Особистісно-орієнтований метод викладання турецької мови є невід'ємною частиною дистанційної та змішаної форм навчання, оскільки орієнтується і враховує потреби кожного із здобувачів, будь-то в аудиторії чи за її межами (Стрельников, Брітченко, 2013).

Один із гарних прикладів застосування дистанційної форми навчання – це ігрова форма вико-

нання завдання, застосування ігрової методики, яка одночасно дає можливість трішки розслабитись, зняти напругу, а з іншого боку продовжити засвоювати використання та відпрацювання вже отриманих знань (Волкова, 2018). Для цього дуже зручним стане використання під час заняття так званої рулетки. На екрані з'являється поле рулетки поділене на сектори, кількість яких може бути різна. У центрі рулетки повідомляється основна тема, а на кожному секторі рулетки турецькою мовою записане завдання, прочитавши яке, здобувач повинен зрозуміти його та виконати. Спочатку викладач за своїм бажанням об'являє слухача, який повинен буде виконати завдання, потім запускає рулетку, яка зупиняється на певному секторі. Обраний здобувач вголос читає завдання, кілька секунд обмірковує і виконує його. Якщо напис не зрозумілий, то викладач допомагає з перекладом. Наприклад: основна тема «Gülelim. Eğlenelim» (Посміємось. Розважимося). На секторах рулетки можна записати наступні завдання: «Beş defa sol ayağının üstünde zıpla» (підстрибни на лівій нозі 5 разів), «Kendine sarıl» (обійми себе), «K harfiyle başlayan bir nesne getir» (принеси предмет, назва якого починається на літеру K), «Sağ eliyle kendi sol kulağına dokun» (правою рукою торкнись свого лівого вуха) і тому подібні. Отже видно, що виконуючи такі завдання, здобувачі не лише тренують свої граматичні та лексичні знання, а й рухаються, тому починають працювати їх м'язи, що є дуже важливим, коли людина довго сидить на одному місці перед комп'ютером чи телефоном.

Такі рулетки можна робити на різні лексичні та граматичні теми, поєднуючи їх між собою. Або замінити рулетку на кольорові кубики, вибираючи які, здобувач дізнається про своє завдання. Можна тренувати, згадувати назви різних тварин, птахів, комах, записуючи їх особливості, вживаючи розповідне речення, питання чи загадку, при цьому використовуючи дієприкметникову форму дієслів. Здобувач, прочитавши, має назвати дану тварину, комаху чи птаха турецькою мовою. Наприклад: «Çölün gemileridir. Bir veya iki hörgücü olan hayvandır. Dikenleri yemeği sever» (Кораблі пустелі. Тварина має один або два горби. Полюбляє їсти колючки), «Kuşabilen bir kuştur» (птаха, який може розмовляти), «Bal yaran bir böcektir» (комаха, яка робить мед), Suda yüzen hayvan hangileridir? (які тварини можуть плавати у воді?), «Nayaya fırlatınca dönmeyen şey nedir?» (що не повертається, коли випустиш у повітря?) А можна навпаки, зазначити назви тварин у завданні, а здобувачі мають навести приклади їх особливостей турецькою мовою з використанням словотвірних

афіксів *lı/li/lu/lü/sız/siz/suz/süz*. На практиці вже було перевірено, що така ігрова форма проведення заняття дуже добре сприймається слухачами.

Під час занять з турецької мови широко застосовується метод ситуаційного навчання, який однаково можна використовувати, як в аудиторії так і через зум-кімнату (Лебедик, Стрельников, 2020). Наприклад, здобувачам пропонується така ситуація: магазин побутової техніки, в якому хтось грає роль продавця-консультанта, а хтось покупця. Продавцеві необхідно розрекламувати товар, а покупцеві дізнатись якомога більше інформації про побутовий прилад. Інший варіант: декілька друзів їдуть за кордон на відпочинок, знімають готель на 7 днів, замовляють їжу, дізнаються про видатні місця міста, спілкуючись з місцевими мешканцями. Такі завдання влаштовуються після вивчення лексичного матеріалу на дану тематику та для його закріплення (Шаглі, 2025).

Змішана форма навчання активно застосовується під час проведення занять з Лінгвокраїнознавства Туреччини, вивчаючи географічні особливості Турецької Республіки, її культурну спадщину, історичне минуле, сучасний дипломатичний протокол та етикет (Відімска, Тарасюк, Шаглі, 2025). В аудиторії використовується комп'ютер з проектором та екран, на якому демонструється візуальна складова відповідної теми та розказується про географічний поділ Туреччини, її річки, гори, озера, міста, національні та релігійні свята, турецьку кухню, як змінювалась територія сучасної Туреччини, якою вона була за часів Османської, Візантійської імперії чи часів Сельджуків. Здобувачі одночасно можуть як сидіти в аудиторії і приймати участь в обговоренні, так і за екранами своїх комп'ютерів слухаючи, відповідаючи чи демонструючи свою презентацію через зум-кімнату на попередньо взятую тему. Таким чином усі слухачі зможуть брати активну участь у занятті, не дивлячись на своє місцезнаходження.

Для перевірки та оцінювання знань здобувачів під час дистанційної роботи можна використовувати інтерактивну платформу «На урок». Цей інтернет ресурс можна застосовувати як вчителям у школах, так і викладачам у вищих навчальних закладах освіти. На цій платформі, зареєструвавшись можна створювати власні тестові завдання на різну кількість питань. За кожне питання за своїм бажанням виставляється певна кількість балів, але не менше одного. Кількість відповідей на питання також може бути відмінною від попередньої кількості. Тестове завдання можна зберегти на цьому інтернет ресурсі для подальшого використання, а можна відразу виставити здобу-

вачам для проходження як під час заняття, так і на домашнє завдання. Оформлюючи тест викладач за своїм бажанням може встановити різні правила виконання цього опитування. Наприклад: після обрання одного з варіантів серед відповідей, здобувач може одразу бачити дав він правильну відповідь чи ні або ж у кінці тестування будуть висвітлюватись усі помилки та вірні відповіді на запитання. Також викладач може встановити час, протягом якого бажано, щоб слухач пройшов тестове завдання. У кінці тестування є можливість показати рейтинг усіх, хто завершив виконання завдання. За бажанням викладача також встановлюється кількісна можливість проходження одним здобувачем одного й того ж тестового завдання. Якщо тест виконується під час заняття, в реальному часі, то викладач може зайти на свою сторінку на інтерактивній платформі «На урок» і спостерігати, як здобувачі виконують завдання: скільки питань ще залишилось, скільки правильних відповідей, хто взагалі виконує тестування, а хто вже завершив і з яким результатом. Кінцеві результати виконаних завдань бачить як здобувач, так і викладач. Таким чином викладачу не потрібно гаяти час на перевірку тесту. За бажанням слухача краще зробити аналіз допущених помилок, відкривши його роботу. Також для кращого засвоєння матеріалу, після першого проходження тесту у здобувачів з'являється можливість відповідати на ті ж питання але у форматі швидкої гри «Відповідності», коли на екрані з'являються картки із запитаннями та вірними відповідями на них у хаотично розташованому порядку. Потрібно обрати питання та відповідь на нього, натиснувши на ці картки почергово. Якщо картки обрані вірно, то вони зникнуть (Шаглі, 2025).

Одночасно це тестування можна проводити і в аудиторії, роздрукувавши його зі своєї сторінки з сайту «На урок». Отже можна поєднувати як дистанційне так і аудиторне оцінювання чи викладання, що є дуже важливим у наш час. Таким чином застосовується змішане оцінювання та викладання, яке може охопити більшу кількість здобувачів, а отже надати більше можливостей людям отримати освіту за будь-яких умов, головне, щоб було бажання.

Коли заняття організовані дистанційним чином – це дозволяє викладачам з Туреччини проводити їх із-за кордону, не приїжджаючи до України. Тому українські здобувачі мають можливість практикувати свою турецьку мову та сприймати носіїв мови. Під час дистанційного заняття у слухачів є можливість підготувати завдання за рахунок інтернет ресурсів і одразу виступити з

ним на занятті, ілюструючи свою відповідь, що сприймається аудиторією набагато краще, адже залучені і візуалізація, і слухові рецептори.

Висновки. Приймаючи виклики сьогодення, у життя кожного з нас, хто бажає отримати освіту або нову інформацію, яка розширює та розвиває наш світогляд, зараз дуже швидко і інтенсивно зайшло дистанційне навчання, яке дає змогу отримувати знання на відстані. У такого навчання є як позитивні так і негативні сторони. Негативне те, що люди багато часу проводять перед екранами електроприладів, мало рухаються, не мають живого спілкування. Але плюс у тому, що здобувачі, навіть

за таких незвичних умов можуть отримати якісну освіту, не бути прив'язаними до одного місця розташування, слухати лекції українських викладачів, а через 10 хвилин приймати активну участь на занятті носіїв іноземної мови, одночасно навчатись у двох вузах в різних країнах або паралельно проходити стажування чи вчитись по міжнародній програмі за кордоном і набувати для себе нового досвіду. Все залежить від організації самої людини. Для викладача ж бажано поєднувати дистанційне та аудиторне викладання, тобто використовувати змішану форму, щоб краще контролювати навчальний процес та оцінювати знання здобувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баценко С., Рашевська Н. Змішане навчання: теоретичний аналіз поняття та можливості впровадження в процес навчання в закладах загальної середньої освіти. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 2024. Вип. 216. С. 92-97. URL : <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-92-97>
2. Вдовенко Т. Викладання сучасної англійської мови в умовах дистанційної освіти. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. 2021. Вип. 53. С. 41-46. URL : <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/455>
3. Відімска К.І., Тарасюк Ю. М., Шаглі Г.І. Лінгвокраїнознавство Туреччини у процесі формування іншомовної компетентності та міжкультурної комунікації: структура та зміст дисципліни. Вісник науки та освіти. 2025. №4(34). С.305-320 URL : http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/22559/1/202504_Visn-nauky-ta-osvity_1770-1782.pdf
4. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
5. Канюк О., Кіш Н. Викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах в умовах дистанційного та змішаного навчання. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип.63. Т. 1. С. 234-329.
6. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. Міністерство освіти і науки України. Постанова від 20 грудня 2000. URL: <https://bz1.cprpp.org.ua/koncepciya-rozvitku-distancijnoi-osviti-v-ukraini-10-38-36-24-01-2022/> (дата звернення 10.05. 2025)
7. Кухаренко В. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс : навч. посіб. / за ред. В.М. Кухаренка. Харків. Вип.3, 2002. 320 с.
8. Лебедик Л. В., Стрельников В. Ю., Стрельников М. В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін. Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.
9. Мельник А. Поняття «змішане навчання»: його теоретико-методологічний аналіз. Актуальні питання гуманітарних наук. 2018. Вип. 56. Т. 4. С. 72-77.
10. Подоляк М. Порівняльний аналіз традиційного, дистанційного та змішаного навчання англійської мови у ЗВО. Український Педагогічний журнал. 2023. С. 87-97. URL : <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-87-97>
11. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. МОНУ. 2023. URL : <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rekomendatsii-shchodo-vprovadzhennya-zmishanogo-navchannya-u-zakladakh-fakhovoi-peredvishchoi-ta-vishchoi-osviti>
12. Самойленко О. Поняття дистанційної освіти та дискусії навколо неї. 36. наук. пр. Херсон : «Міськдрук». 2011. С. 61.
13. Стрельников В. Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі. Модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с.
14. Чепурних Г.К., Медведовська Д.О., Турчина Т.В. Використання моделі «змішаного навчання» під час викладання іноземної мови у немовному ВУЗі. Молодий вчений. № 5.1. 2019. С. 223-226.
15. Шаглі Г.І. Особливості викладання турецької мови в ОНУ імені І.І. Мечникова. Ідеї. Практики. Перспективи сучасної освіти. Науково-методичний альманах. Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса, 2025. Частина 2. С. 302-306.
16. Ярошенко Т. Дистанційне навчання в системі вищої освіти: сучасні тенденції. Інженерні та освітні технології. 2019. Т. 7. № 4. С. 8-21. URL : [Doi.org/10.30929/2307-9770](https://doi.org/10.30929/2307-9770).

REFERENCES

1. Batsenko S., Rashevskaya N. (2024) Zmishane navchannia: teoretychnyi analiz poniattia ta mozhlyvosti vprovadzhennia v protses navchannia v zakladakh zahalnoi sereдноi osvity. [Blended learning: theoretical analysis of the concept and possibilities of implementation in the learning process in general secondary education] Naukovi zapysky. Seriya: Pedagogichni nauky. – Scientific notes. Series: Pedagogical Sciences, 216, 92-97. Retrieved from <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-92-97> [in Ukrainian].

2. Vdovenko T. (2021) Vykladannia suchasnoi anhliiskoi movy v umovakh dystantsiinoi osvity. [Teaching Modern English in the context of distance education.] *Naukovyi visnyk Izmailskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu*. – Scientific Bulletin of Izmail State University of the Humanities, 53, 41-46. Retrieved from <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/455> [in Ukrainian].
3. Vidimska K.I., Tarasiuk Yu. M., Shahli H.I. (2025) Linhvokrainoznavstvo Turechchyny u protsesi formuvannia inshomovnoi kompetentnosti ta mizhkulturnoi komunikatsii: struktura ta zmist dystsypliny. [Linguocultural Studies of Turkey in the Development of Foreign Language Competence and Intercultural Communication: Structure and Content of the Course] *Visnyk nauky ta osvity*. – Bulletin of Science and Education, 4(34), 305-320 Retrieved from http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/22559/1/202504_Visn-nauky-ta-osvity_1770-1782.pdf [in Ukrainian].
4. Volkova N. P. (2018) Interaktyvni tekhnolohii navchannia u vyshchii shkoli [Interactive learning technologies in higher education]. Dnipro : Universytet imeni Alfreda Nobelia. [in Ukrainian].
5. Kaniuk O., Kish N. (2023) Vykladannia inozemnykh mov u vyshchykh navchalnykh zakladakh v umovakh dystantsiinoho ta zmishanoho navchannia. [Teaching foreign languages in higher education institutions in the conditions of distance and blended learning.] *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. – Topical issues of the humanities, issue 63, vol 1, 234-329. [in Ukrainian].
6. Kontseptsiiia rozvytku dystantsiinoi osvity v Ukraini. (2000) [Concept of development of distance education in Ukraine] Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. Postanova vid 20 hrudnia 2000. – Ministry of Education and Science of Ukraine. Resolution of 20 December 2000. Retrieved from <https://bzl.cprpp.org.ua/koncepciya-rozvitku-distancijnoi-osvity-v-ukraini-10-38-36-24-01-2022/> [in Ukrainian].
7. Kukhareno V. (2002) Dystantsiine navchannia: umovy zastosuvannia. [Distance learning: conditions of application] *Dystantsiinyi kurs : navch. posib. / za red. V.M. Kukharena*. – Distance learning: a textbook / edited by V.M. Kukhareno, 3. [in Ukrainian].
8. Lebedyk L. V., Strelnikov V. Yu., Strelnikov M. V. (2020) Suchasni tekhnolohii navchannia i metodyky vykladannia dystsyplin. [Modern Teaching Technologies and Methods of Teaching Disciplines] *Navchalno-metodychnyi posibnyk dlia slukhachiv kursiv pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh pratsivnykiv zakladiv serednoi, profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi), fakhovoi peredvyshchoi ta vyshchoi osvity*. – a study guide for students of advanced training courses for teachers of secondary, vocational, higher and higher education institutions. Poltava : ASMI. [in Ukrainian].
9. Melnyk A. (2018) Poniattia «zmishane navchannia»: yoho teoretyko-metodolohichniy analiz. [The concept of «blended learning»: its theoretical and methodological analysis] *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. – Topical issues of the humanities, 56(4). 72-77. [in Ukrainian].
10. Podoliak M. (2023) Porivnialnyi analiz tradytsiinoho, dystantsiinoho ta zmishanoho navchannia anhliiskoi movy u ZVO. [A Comparative Analysis of Traditional, Distance and Blended Learning of English in Higher Education] *Ukrainskyi Pedahohichnyi zhurnal*. – Ukrainian Pedagogical Journal, 87-97. Retrieved from <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-87-97> [in Ukrainian].
11. Rekomendatsii shchodo vprovadzhennia zmishanoho navchannia u zakladakh fakhovoi peredvyshchoi ta vyshchoi osvity. (2023) [Recommendations for the introduction of blended learning in vocational pre-university and higher education institutions] *MONU – MESU* Retrieved from <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rekomendatsii-shchodo-vprovadzhennia-zmishanogo-navchannia-u-zakladakh-fakhovoi-peredvishchoi-ta-vishchoi-osvity> [in Ukrainian].
12. Samoilenko O. (2011) Poniattia dystantsiinoi osvity ta dyskusii navkolo nei. [The concept of distance education and discussions around it] *Zb. nauk. pr. Kherson : «Miskdruk»* – coll.of science papers. [in Ukrainian].
13. Strelnikov V. Yu., Britchenko I. H. (2013) Suchasni tekhnolohii navchannia u vyshchii shkoli. [Modern technologies of teaching in higher education] *Modulnyi posibnyk dlia slukhachiv avtorskykh kursiv pidvyshchennia kvalifikatsii vykladachiv MIPK PUET*. – Modular manual for students of the author's teacher training courses of the Interdisciplinary Institute of Advanced Training and Retraining of Specialists (IITS) of PUET. [in Ukrainian].
14. Chepurnykh H.K., Medvedovska D.O., Turchyna T.V. (2019) Vykorystannia modeli «zmishanoho navchannia» pid chas vykladannia inozemnoi movy u nemovnomu VUZi. [The use of the «blended learning» model in teaching a foreign language in a non-language university] *Molodyi vchenyi*. – A young scientist, 5.1. 223-226. [in Ukrainian].
15. Shahli H.I. (2025) Osoblyvosti vykladannia turetskoi movy v ONU imeni I.I. Mechnykova. [Peculiarities of teaching Turkish language at I.I. Mechnikov ONU] *Idei. Praktyky. Perspektyvy suchasnoi osvity. Naukovo-metodychnyi almanakh. Odes. nats. un-t im. I. I. Mechnykova. Odesa*, – Ideas. Practices. Prospects of modern education. Scientific and methodological almanac. Odesa National University named after I. I. Mechnikov. Odesa, 2. 302-306. [in Ukrainian].
16. Yaroshenko T. (2019) Dystantsiine navchannia v systemi vyshchoi osvity: suchasni tendentsii. [Distance learning in the system of higher education: current trends] *Inzhenerni ta osvitni tekhnolohii*. – Engineering and educational technologies, 7(4). 8-21. Retrieved from [Doi.org/10.30929/2307-9770](https://doi.org/10.30929/2307-9770). [in Ukrainian].